

ÇÖZÜM

Durum Değerlendirmesi

E.Org.ŞENER ERUYGUR
(Atatürkçü Düşünce Derneği Genel Başkanı)

22 Temmuz 2007 seçimleri ile Türkiye yeni bir süreç girmiş bulunmaktadır. Bu süreç, Atatürk Cumhuriyetinin, Ulus Devlet anlayışının sonu ya da çok moda bir deyimle İkinci Cumhuriyetin başlangıcı olarak tanımlanmaktadır.

Uzun süredir tartışılan yeni anayasa taslağı artık açıklanmış bulunmaktadır. Önümüzdeki dönemde taslak üzerinde bazı değişiklikler yapılabilir; ancak özünün, taşıdığı temel dünya görüşünün değişmesi olası görülmemektedir.

Taslağı hazırlayanların kişilikleri ile ilgili olarak yapılan tartışmalara karışmayı gerekli ve yararlı görmüyoruz. Metin üzerindeki ilk incelemede görülmektedir ki, yeni anayasada da Atatürk, Atatürk ilke ve inkılâpları sözcükleri geçmekte ancak taslak birçok ek açıklama ve hüküm nedeniyle Atatürk'ün temsil ettiği dünya görüşünü aksettirmemektedir.

Anayasaya genel hatlarıyla bakınca sanki Atatürk'ten bıkmış, ancak ondan bahsetmeyi de görev edinmiş izlenimi vermektedir. Laiklik anlayışı salt inancı yaşama özgürlüğüne yaklaştırılmış, yürürlükte olan Anayasanın başlangıç ve ilk üç maddesinde açıkça ifade edilen Atatürkçü öz, bireysel hakların korunması endişesi ile yenisinde tamamen anlam değiştirilmiş bulunmaktadır. Bu farklı anlayış, devletin temel amaç ve görevlerinin açıklandığı hüküm içinde devletin ana görevinin kişisel özgürlükler önündeki bütün engellerin ortadan kaldırılması olduğunu belirten bireyci yaklaşımın bir sonucu olarak görülmelidir.

Kişilerin devlet karşısında korunma gereksinimi ulus devlet aşaması sonunda ortaya çıkan ve AB ülkelerinin genel yaklaşımını ifade eden bir husustur.

Ulusal birliklerini sağlamış olan batılı devletler için çok doğru olan bu anlayış, Türkiye örneğinde ne derece gerçekçidir ve Türk Ulusunu oluşturan bireylerin güvenliğini ve özgürlüğünü hangi ölçüde sağlayabilir? Ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlük endişesini taşıyan bir devletin anayasasında kişi özgürlükleri ile ülke ve ulus bütünlüğünü sağlama dengesi ihtiyacı yeni anayasada tamamen ihmal edilmiştir. Bu, ulus devlet anlayışının terki demektir.

Atatürkçü ruh, sadece Atatürk milliyetçiliğinden söz etmekle ve mevcut Anaya-sadaki 174. maddedeki gibi ona yer vermekle korunamaz.

Gerçekten de 174. madde de Atatürkçü Düşünceyi korumaya yetmemiştir. Belkide bu nedenle keyfe kederdir denilmek suretiyle, bu hükümler yenisinde de korunmuştur. Muhtemelen Renksiz Anayasa yapmak isteyenler bu nedenle ve eleştirileri azaltmak için taslaktaki 134. maddeyi düzenlemişlerdir.

Türk olma onur ve gururunu halkına hissettirmeyen, bu yüce değeri haykıramayan bir anayasanın Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin çıkarlarını korumaya yönelik bir metin olarak yorumlanması olanaksızdır.

Çok yakın bir zaman önce, emekli bir diplomatımız Türkiye'nin son seçimle Cumhuriyeti daha geniş bir tabana yaydığını öne sürmüş ve dolaylı olarak öncekilerin cumhuru temsil etmedikleri tezini savunmuştur. Bu mantığın hangi haklı gerekçelere dayandığını anlamak zordur.

Atatürk'ün tek niteliğinin evrensellik olduğu savı bilimsel özden yoksundur. Atatürk'ü bu kadar dar kalıp içinde tanımlamaya kalkarsanız, Kurtuluş Savaşının ne için yapıldığını açıklayamazsınız, Atatürk'ü sadece Batı hayranı konumuna indirirsiniz. Bağımsızlığın, ulusal onurun değeri kalmaz, "Ne mutlu Türküm diyene" diyemezsiniz.

Sınırlarımız içinde bir Ermenistan, bir Kürdistan, mezhepler için ayrıcalıklar v.b o zamanın egemenlerinin Sevr'le dayattıkları Batı Dünyasının değerleriydi. Evrenselliği böyle anlarsanız, onların dayatmalarını kabul etmeniz gerekir. Dünya egemenleri tarafından takdir ediliyor olmak bir düşüncenin evrenselliğinin kanıtı olamaz. Farklı kültürlerin zenginlik olduğunun Anayasa'da göklere çıkarılmasını anlamını kavramak, anlamak çok zordur. Gerçek evrensel düşünce uygarlığın kazanımlarından tüm insanlığın eşit bir şekilde yararlanmasını öngörür. Bize dayatılan evrensel değerler değil, egemenlerin çıkarlarını savunan düşüncelerdir. Atatürk bu çarpık mantığa olan karşıtlığın simgesidir.

Anayasanın başlangıç hükmünün metinden çıkarılması, ulus devletin ortadan kaldırılması niyetinin çok açık bir ifadesidir. Mevcut anayasanın başlangıç hükmünü okuyan kişilerin çoğunun ulusal duyguları, anayasanın korunması idealinin desteklerinden biridir. Bu hükmün kimlere zararı dokunmuştur da kaldırılmıştır, anlamak zordur.

Değiştirilemez maddeleri değiştirip, yenisine değiştirilemez maddeler koymak, Kurucu Meclis Statüsünü kendi tekelinde görmek demektir.

Ote yandan YOK'ün anlamını yitirmesi, yürütmenin denetimine alınması, üniversitelerde türban yasağının kaldırılması, yeni anayasanın tepki anayasası olduğunun kanıtlarıdır. Ulusumuzun ayrışmaya değil, kaynaşmaya ihtiyacı vardır.

Milli Güvenlik Kurulu çalışma yönteminin yasaya havale edilerek anayasadan çıkarılması, Genelkurmay Başkanı'nın görev ve sorumlulukları ile ilgili düzenlemeler, Genelkurmay Başkanlığının Milli Savunma Bakanlığına bağlanmasından bir önceki aşamanın sinyallerini vermektedir.

Keza, Anayasa Mahkemesinin anayasa değişikliklerini gözetmesinin sadece şekli yönden denetleme tarzında sınırlandırılması da katılımcı demokrasi anlayışından uzaklaşılmasının ve yürütme erkinin olağanüstü yetkilerle teçhiz edilmek istendiğinin işaretidir.

**

Bu kısa açıklamalar göstermektedir ki, 1982 ve daha sonra yapılan değişiklikler yeterli görülmemekle, olağanüstü koşullar sonucunda gidilebilecek bir yola girilmiş, rejim değişikliği için gerekli olan Kurucu Meclis yetkisi üstlenilerek aşırı temsil gücü vehmedilmiştir.

Yüzde 47'lik bir oy oranının Anayasadaki Atatürkçü ruhu ortadan kaldırmaya yetip yetmeyeceği bir yana, bu girişimin tarihi sorumluluğunun tartılıp tartılmadığı da şüphe konusudur.

Bu nedenle taslağın çeşitli kurum ve kuruluşlar tarafından yapıldığı ifade edilen çalışmalarla birleştirilmesinde, muhalefet ve bilim çevrelerinin görüşlerinin özendirilerek alınmasında ve değişiklikler üzerinde uzun tartışmaların yapılmasında sayısız faydalar vardır.

22 Temmuz öncesi ile 22 Temmuz sonrası arasında çok önemli farklılıklar vardır. Bu tarihten önce süresi bitmekte olan bir meclisin ve oransal olarak çok düşük bir oya sahip olan bir iktidarın yetkilerini demokratik teamüller açısından zorlaması sorunu vardı. Bugün böyle bir sorun yoktur. Şekli meşruiyet sorununu çözmüş olan bir iktidarın Anayasa değişikliğinde önceki hatasını tekrarlamaması gerekir. Geniş bir katılım sağlanması ve bu katılım sonucunda demokrasimizin Türkiye Cumhuriyeti idealine uygun bir mantıkla zenginleştirilmesi aklın gereğidir.

Ulusal birlik ve beraberliğin pekiştirilmesi ve demokrasinin gerçekten geliştirilmesine yönelik gayretlerde şüphesiz ki muhalefet partilerine, Demokratik kitle örgütlerine ve Anayasal kuruluşlara büyük görevler düşmektedir.

Kendi iç sorunlarını çözmüş, hantallıktan kurtulmuş, günün siyasal istemlerine yanıt verebilen ve derde deva seçenek oluşturma becerisini gösterebilen muhalefet anlayışı her zamankinden daha önemli ve ivedi toplumsal istek olarak karşımızda durmaktadır. İktidarın dümen suyuna girerek, onun kurguladığı oyunun figüranı konumundaki bir muhalefete Türk Ulusu uzun süre sabır gösteremez.

Manevi mirası olarak akıl ve bilimi bırakan yüksek bir öğretinin temsilcileri olan Atatürkçü Düşünce yandaşlarının Türkiye'nin şekillenmesinde tarihsel görevleri vardır. Görünen odur ki bir tarafta ülkemizi ve ulusumuzu bölmek ve parçalamak isteyenler, diğer tarafta onlarla farklı nedenlerle işbirliği içinde olanlar (ya da gaflet içinde yüzenler) devletimizi Osmanlıcılık anlayışına yeniden ve hızla sürüklemektedirler.

**

Bu koşullar altında dahi yapılabilecek çok şey vardır. Ulusumuzun dil, din, ırk, mezhep v.b nedenlerle bölünmesine engel olacak, sorumluluk duygusu yüksek bir anlayışla geliştirilecek seçenek ve uygulamalar, halkımızla birlikte Atatürkçü düşünceyi doruğa taşıyacaktır.

Çözüm Atatürkçülüktedir!

Her sıkıntının, sorunun çaresi bulunabilir. Yeter ki biraz da Atatürk gibi düşünelim ve unutmayalım: Biz 1938'den sonra gerçek Atatürkçü bir dünya görünüşünü tam anlamıyla hiç iktidara taşıyamadık ki!

Siyasetteki boşluk bu alandadır.